

Olajšava za digitalni in zeleni prehod

Od 1. januarja 2022 imajo vsi davčni zavezanci za DDPO ter samostojni podjetniki (razen tisti, ki pri ugotavljanju davčne osnove upoštevajo normirane stroške) pravico do koriščenja t.i. **olajšave za digitalni in zeleni prehod**.

Pravne podlage o olajšavi so navedene v 55.c členu *Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb* (ZDDPO-2) ter v 65.a členu *Zakona o dohodnini* (ZDoh-2). Konkretni opisi in pogoji so objavljeni v *Pravilniku o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod* (UL RS 60/22) (v nadaljevanju: **Pravilnik**).

Namen olajšave je spodbujanje podjetij v EU k odgovornemu ravnanju z namenom dosega cilja podnebne nevtralnosti do leta 2050. Višina olajšave predstavlja **40 % zneska naložbe v letu nakupa**, vendar največ v višini davčne osnove. Z ostalimi davčnimi olajšavami znižanje davčne osnove ni dovoljeno za več kot 63 % pred upoštevanjem davčnih olajšav.

Olajšava za digitalni in zeleni prehod **se izključuje** z **olajšavo za vlaganje v raziskave in razvoj** (55. čl. ZDDPO-2) in **olajšavo za investiranje** (55.a čl. ZDDPO-2), v primeru, ko gre za isto sredstvo oz. naložbo.

Olajšave **ni možno koristiti** za vlaganja, ki so financirana z nepovratnimi sredstvi iz državnega, občinskega ali evropskega proračuna. Če so vlaganja financirana z nepovratnimi sredstvi le delno, je možno uveljavljati olajšavo v delu, kjer so vlaganja financirana z lastnimi sredstvi. Med lastna sredstva spadajo tudi sredstva v obliki kredita ali posojila.

Olajšave oz. preostanka olajšave za digitalni in zeleni prehod prav tako zavezanec **ne more prenašati v naslednja poslovna leta**, v čemer se razlikuje od t.i. olajšave za investiranje, ki se lahko prenaša v naslednjih 5 poslovnih let. Investirana sredstva pa je možno odsvojiti ali prodati kadarkoli, ne da bi bilo potrebno olajšavo vrniti. Zavezanec davčnemu organu predloži obrazec za koriščenje te olajšave skupaj z obračunom DDPO oz. akontacije dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti (DDD).

Natančen opis vlaganj v digitalni in zeleni prehod je opisan podrobneje v nadaljevanju.

1 VLAGANJA V RAČUNALNIŠTVO V OBLAKU

Koriščenje olajšave za vlaganje v računalništvo v oblaku je možno **ob vzpostavitvi in nadgradnji (uporabe storitev) računalniškega oblaka**. Zagotavljanje storitev računalništva v oblaku je namenjeno predvsem za povečanje ekonomičnosti in produktivnosti poslovanja (bodisi za posodabljanje, popravljanje ali izboljšanje programske opreme).

Zavezanec lahko olajšavo koristi samo pod pogojem, da nabavljena **oprema ustreza standardom**, ki določajo okvir za merjenje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov (**SIST EN ISO 14067 ali SIST EN ISO 14064-2**).

ZNESEK, KI SODI V OLAJŠAVO
Strošek nakupa programske opreme
Strošek podpornih storitev za delovanje oblaka
Stroški začetne vzpostavitve/nadgradnja storitev
Stroški izobraževanja zaposlenih
ZNESEK, KI NE SODI V OLAJŠAVO
Namestitev programske opreme
Najem oblaka

1.1 Primer vlaganja v računalništvo v oblaku

Družba je kupila nov **energetsko učinkovit strežnik** za vzpostavitev računalniškega oblaka. Za delovanje oblaka so morali **vložiti sredstva v programsko in strojno opremo**, za katero lahko uveljavljajo davčno olajšavo. Prav tako bodo **izvedli tečaj za zaposlene** o najboljših praksah za energetsko učinkovito upravljanje IT infrastrukture. V primeru, da bi nastali **stroški storitev načrtovanja ali postavljanja računalniškega oblaka**, bi tudi ta znesek lahko vključili v znesek, ki sodi v olajšavo.

2 VLAGANJA V VELEPODATKE IN UMETNO INTELIGENCO

Tovrstno vlaganje predstavlja nakup in razvoj programske opreme, ki ustvarja določene napovedi, priporočila ali vsebine, ki imajo vpliv na zunanje okolje.

ZNESEK, KI SODI V OLAJŠAVO
Stroški nakupa programske opreme
Delo oseb na razvojnih projektih
Nakup materiala in storitev, ki so povezane z raziskovalno dejavnostjo + stroški podpornih storitev
Stroški izobraževanja za raziskovalne potrebe
Stroški pogodb z zunanjimi strokovnjaki in raziskovalci
Stroški pogodb za izvajanje raziskovalnih aktivnosti, sklenjene z raziskovalno-razvojnimi organizacijami
ZNESEK, KI NE SODI V OLAJŠAVO
Strošek nakupa licenc

Olajšava se **ne sme** uveljavljati v primeru investicije v programsko opremo, pri kateri bi prišlo do uporabe **podzavestnih tehnik z vplivom na ljudi**, izkoriščanja ranljivosti ljudi, omogočanja nagrajevanja ali kaznovanja na podlagi točk ter omogočanja daljinske biometrične identifikacije.

2.1 Primer vlaganja v velepodatke in umetno inteligenco

Družba, ki se ukvarja z zdravstvenimi storitvami, je odprla nov razvojni oddelek. Njihov namen je osredotočiti se na **uporabo umetne inteligence in analitiko podatkov**, da bi razvili nove inovativne rešitve. Te rešitve bi pomagale

delavcem pri diagnosticiranju bolezni in optimizaciji zdravstvenih procesov. V znesek olajšave bi spadali **vsi stroški, povezani z nakupom programske opreme in delom oseb na projektu**. Priznali bi se tudi **stroški izobraževanja zaposlenih** in sodelovanja z zunanjimi strokovnjaki, ki delajo na tem projektu.

3 VLAGANJA V OKOLJSKO PRIJAZNE TEHNOLOGIJE IN RAZOGLIČENJE ENERGIJSKEGA SEKTORJA

V to skupino vlaganj spadajo vlaganja v vire energije, shranjevalnike, nuklearno fuzijo in distribucijska omrežja.

3.1 VLAGANJA V VIRE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV

Sem spadajo vlaganja v **opremo za proizvodnjo električne energije** (iz sončnih panelov, vetrne energije, morja, biomase, nefosilnih goriv in iz vodika) **ter v sisteme kogeneracije**. Pri kogeneraciji gre za sistem **sočasne proizvodnje električne in toplotne energije** (izpolnjen mora biti pogoj, da sistem uporablja obnovljive vire energije).

ZNESEK, KI SODI V OLAJŠAVO
Stroški nakupa opreme
Stroški podpornih storitev za vzpostavitev in delovanje opreme za proizvodnjo električne energije

3.1.1 Primer vlaganja v vire energije

Podjetje želi prispevati k trajnostnemu razvoju, da bi zagotovila zmanjšanje ogljičnega odtisa. Odločijo se investirati v **opremo za proizvodnjo električne energije z vetrnimi turbinami**. Investicija bi znašala **50.000 EUR** (strošek opreme in podpornih storitev), davčna olajšava v letu investicije znaša **40 % ali 20.000 EUR**.

3.2 VLAGANJE V SHRANJEVALNIKE

Sem spada vlaganje v **hranilnike električne ali toplotne energije** in podporne storitve za delovanje in uporabo hranilnikov. Hranilnik se šteje za napravo, ki hrani električno energijo in jo kasneje vrača v obliki električne energije.

ZNESEK, KI SODI V OLAJŠAVO
Stroški nakupa zalogovnika
Stroški nakupa podporne opreme in storitev

3.2.1 Primer vlaganja v shranjevalnike

Podjetje se odloči za **investicijo v baterijske sisteme za shranjevanje električne energije**, ki bi služili kot podpora za obnovljive vire energije, kot so sončne in vetrne elektrarne. Pri tem nastanejo **stroški nakupa** baterij za shranjevanje, zraven pa so potrebne **podporne storitve** za zagotovitev delovanja shranjevalnikov. Podjetje lahko uveljavlja olajšavo v letu, v katerem je kupilo shranjevalnik. Če bi olajšava predstavljala velik znesek in bi družba želela uveljavljati olajšavo tudi v naslednjem letu, bi se ji splačalo koristiti *investicijsko olajšavo po 55.a čl. ZDDPO-2*, ki znaša tudi 40 % naložbe, del neizkoriščene olajšave pa se lahko prenese v 5 naslednjih poslovnih let.

4 VLAGANJA V JAVNI IN ZASEBNI PREVOZ

Za vlaganje v javni in zasebni prevoz se štejejo investicije v vsa **brezemisijska vozila kategorije M in N** (motorna vozila z vsaj 4 kolesi za prevoz potnikov in blaga). Kategoriji se delita še na več podkategorij, ki določajo število sedežev in težo vozila. Primer kategorije M1 bi bil **Tesla Model S**; med N1 pa spadajo vozila, ki so namenjena prevozu blaga, npr. **Nissan e-NV200**.

4.1 Primer prihranka za podjetje in zaposlenega zaradi vlaganja v električna vozila v primerjavi z vozilom na fosilna goriva

Pri nakupu električnega vozila poleg koriščenja olajšave za zeleni prehod trenutno obstajajo še dodatne ugodnosti.

V prvi vrsti je **pravica do odbitka vstopnega DDV za vsa električna vozila z vrednostjo do 80.000 EUR** z že vključenim obračunanim DDV in drugimi dajatvami. V primeru, da gre za sočasno uporabo avtomobila za zasebne namene, kamor se vštevata tudi pot v in iz službe, je potrebno obračunati enkrat letno le DDV na zasebne vožnje.

Spodaj si lahko ogledamo **primerjavo nakupa službenega električnega vozila in vozila na**

gorivo in vpliv na prihranek pri DDV, DDPO in dohodnine zaposlenega.

Primer: Podjetje ABC d.o.o. razmišlja o nakupu novega avtomobila za zaposlenega. Izbira med električnim vozilom Tesla Model S in vozilom na fosilno gorivo Audi A6.

> DDV

V primeru nakupa vozila Tesla, je možen odbitek DDV, saj gre za **vozilo brez izpusta ogljikovega dioksida** do vrednosti 80.000 EUR z že vključenim obračunanim DDV in drugimi dajatvami. V primeru, da bi bil model Tesle dražji od 80.000 EUR, vstopni DDV ni odbiten.

Če zaposleni uporablja Teslo tudi za zasebno rabo, mora podjetje vsaj enkrat letno, najkasneje pri obračunu DDV-O za december obračunati DDV od zasebne rabe, in sicer (1.) ugotovi kilometre, prevožene za zasebne namene (2) ugotovi davčno osnovo za DDV s pomnožitvijo z zneskom najvišje neobdavčene višine povračila stroškov prevoza na službenem potovanju (0,43 EUR).

Vodenje evidenc o opravljenih poslovnih in zasebnih vožnjah **pri AUDI A6** ni potrebno, če se **obračuna boniteta**. Evidence o prevoženih kilometrih za zasebne in poslovne namene pa so nujne v primeru **znižane bonitete**, npr. vožnje mesečno manj kot 500 km v privatne namene.

	TESLA	AUDI
Cena brez DDV	65.000 €	65.000 €
DDV	14.300 €	14.300 €
Pravica do odbitka vstopnega DDV	DA	NE
Neposlovne poti in vodenje evidenc	DA	NE (v primeru bonitete)

> DDPO

Podjetje ABC d.o.o. lahko uveljavlja v primeru nakupa Tesle **olajšavo za zeleni prehod ali olajšavo za investicijo**, oboje v najvišji možni višini **40 % investicije** in tako plača **nižji DDPO**. Kot je razvidno iz tabele, so stroški za zasebno rabo v primeru Tesle **davčno priznani odhodki**, če

Teslo vozi oseba, ki je v delovnem razmerju pri podjetju, lastniku Tesle.

	TESLA	AUDI
Cena brez DDV	65.000 €	65.000 €
DDV	14.300 €	14.300 €
Olajšave pri DDPO	40 % olajšava za zeleni in digitalni prehod / olajšava za investiranje	Ni olajšave
Stroški povezani z zasebno uporabo vozila	Davčno priznani odhodki; če ne gre za več kot 25 % družbenika	Davčno priznani odhodki; če je obračunana boniteta

> DOHODNINA ZAPOSLENEGA

Pomembna ugodnost pri nakupu Tesle (ne pa tudi hibridnega vozila) je tudi, da uporabnik vozila ne plačuje bonitete ne glede na nabavno ceno vozila. **Boniteta za povsem električni avtomobil je enaka nič.**

Obračun bonitete za uporabo vozila za zasebne namene **na hibridna vozila ali druga vozila na fosilna goriva** je enaka **1,5 % nabavne vrednosti vozila**, za vsak mesec uporabe vozila.

V 2.-4. letu delodajalec davčno osnovo zmanjša za 15 %, v 5.-8. letu po nakupu za dodatnih 10 %. V naslednjih letih je davčna osnova enaka 10 % nabavne vrednosti vozila.

V primeru, da zaposleni prevozi v zasebne namene manj kot 500 km se nabavna vrednost zniža za 50 %. Če se zaposlenemu zagotovi gorivo za zasebne vožnje se nabavna vrednost vozila za namene izračuna bonitete poveča za 25 %. V spodnjem primeru pri **nakupu vozila Audi** boniteto zaračunamo za prvi mesec uporabe. Boniteta bi znašala **1,5 % od nabavne vrednosti**, torej 1.190 EUR.

Ob predpostavki bruto plače 3.000 EUR in nakupu električnega avtomobila v primerjavi z avtomobilom na fosilna goriva prihrani delodajalec 192 EUR mesečno pri socialnih prispevkih.

Še večji je **prihranek na strani delavca**. Med plačo zaposlenega v primeru uporabe Tesle ali Audija znaša razlika **550 EUR**.

	PLAČA + TESLA	PLAČA + AUDI	Razlika
	EUR	EUR	EUR
Socialni prispevki delodajalec - 16,10%	483	675	-192
Bruto znesek	3.000	3.000	
Boniteta	0	1.190	
Bruto plača	3.000	4.190	
Obvezni prispevek za zdravstveno varstvo	-35	-35	
Socialni prispevki delavec - 22,10%	-663	-926	-263
Splošna davčna olajšava	-417	-417	
Osnova za akon. dohodnine	1.885	2.812	
Dohodnina	-417	-705	-288
Neto plača	1.885	1.334	-550

V znesek vlaganja se prav tako štejejo **brezemisjska motorna vozila kategorije L** (dvo- in trikolesna vozila, npr. električni skiroji, mopedi, tricikli), ki se uporabljajo v primeru **uporabe za dostavo blaga ali storitev**.

Gradnja polnilne infrastrukture za alternativna goriva in nakup opreme za digitalizacijo ali gradnjo sistema javne izposoje koles, e-koles, e-skirojev in so-uporabe vozil, se prav tako šteje v znesek vlaganja.

ZNESEK, KI SODI V OLAJŠAVO
Stroški nakupa vozila
Stroški gradnje in opreme (za delovanje polnilnih infrastruktur)
Stroški nakupa programske opreme za digitalizacijo vozniških parkov
Stroški nakupa programske opreme
Delo oseb na razvojnih projektih
Nakup materiala in storitev, ki so povezane z raziskovalno dejavnostjo + stroški podpornih storitev
Stroški izobraževanja za raziskovalne potrebe
Stroški pogodb z zunanjimi strokovnjaki in raziskovalci
Stroški pogodb za izvajanje raziskovalnih aktivnosti, sklenjene z raziskovalno-razvojnimi organizacijami
ZNESEK, KI NE SODI V OLAJŠAVO
Vlaganje v tovrstna vozila, v primeru, da prevažajo fosilna goriva

4.2 Primer vlaganja v javni in zasebni prevoz

Podjetje se odloči za nakup električnih vozil za izvajanje svoje storitvene dejavnosti, **car-sharing**

in dostavo. Projekt vključuje nakup električnih vozil (kategorije M) in izgradnjo polnilne infrastrukture. Vozila so običajno na voljo za najem preko aplikacije za souporabo avtomobilov in za storitev dostave v mestnih središčih.

Družba lahko uveljavlja olajšavo za vlaganje v digitalni in zeleni prehod. Olajšavo lahko koristi v višini **40 % od nabavne vrednosti vozil in le v letu nakupa.**

5 VLAGANJA V ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVB

S tovrstnim vlaganjem se spodbuja investicije v energetske učinkovite nepremičnine. V ta namen se štejejo vlaganja, navedena v **Pravilniku o uveljavljanju davčnih olajšav za vlaganja v digitalni in zeleni prehod**, ki določa energetske značilnosti (U vrednost) gradbenega materiala (vrat, oken, zunanjih sten,...) aparatov, črpalk, in drugih elementov, potrebnih za gradnjo in vzdrževanje nepremičnin.

U-vrednost vrat in oken se določi in izračuna glede na določene standarde. Izraža pa, koliko toplote prehaja skozi okna ali vrata na enoto površine. **Nižja kot je U-vrednost, boljša je toplotna izolacija.** Za vlaganja v energetske učinkovitost stavb se na primer štejejo vlaganja v okna z U-vrednostjo, ki je nižja ali enaka $1,0 \text{ W/m}^2 \text{ K}$.

Podrobnejše informacije in pogoje za posamezne elemente in sisteme lahko najdete v 6. členu Pravilnika.

5.1 Primer vlaganja v energetske učinkovitost stavb

Družba želi prenoviti del svoje proizvodnje, v kateri bo **zamenjala vsa okna in vrata ter vgradila toplotno črpalko.** V tem primeru lahko uveljavlja davčno olajšavo, če vlaganja **ustrezajo pogojem**, ki so navedeni v 6. členu Pravilnika.

Okna morajo biti skladna z U-vrednostjo, ki je nižja ali enaka $1,0 \text{ W/m}^2 \text{ K}$; vrata z U-vrednostjo, nižjo ali enako $1,2 \text{ W/m}^2 \text{ K}$; toplotne črpalke pa morajo

biti skladne s tehničnimi merili glede zahteve za okoljsko primerno zasnovano klimatskih naprav.

6 VLAGANJA V DRUGE STANDARDE ZA PODNEBNO NEVTRALNOST

Olajšave so predvidene tudi za investicije v **opremo na področju trajnostnega kmetovanja.** Pravilnik pod vlaganja navaja izgradnjo oziroma posodobitev namakalnih sistemov ter za to potrebno opremo, sisteme zaščite proti toči ali zmrzali, izgradnjo ogrevalnih ali hladilnih sistemov in nakup opreme, ki je namenjena kmetijski pridelavi in prispevala k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov, njen namen pa je izvajanja ekološkega kmetijstva ter upravljanja travniških habitatov.

Poudariti je potrebno, da se v znesek vlaganj **ne všteva** kmetijska oprema in mehanizacija, ki deluje na fosilni pogon.

6.1 Primer vlaganja v druge standarde za podnebno nevtralnost

Podjetje, ki se ukvarja z implementacijo naprednih tehnologij za trajnostno kmetovanje, želi izboljšati učinkovitost kmetijske pridelave in zmanjšati vpliv podnebnih sprememb na njihov pridelek. Lotijo se projekta, ki vključuje **izgradnjo namakalnih sistemov za učinkovito rabo vode in sistemov proti toči.** Za to potrebujejo določeno opremo in mehanizacijo, ki se všteje v znesek, ki sodi v olajšavo (razen oprema in mehanizacija na fosilni pogon).

7 PRIČAKOVANJA 2025

Glede na predvidene spremembe v obdavčitvi s 2025, so pričakovane spremembe tudi na področju zelenega in digitalnega prehoda. Predlog je namreč, da se **obdobje koriščenja** olajšave razširi na **pet let.**

Obračun bonitete pri službenih električnih vozilih bo od 2030 0,75 % nabavne vrednosti električnega vozila. **Ničelna boniteta** bi se upoštevala tudi pri **električnih in navadnih kolesih**, s čimer želijo spodbuditi uporabo brezemisijevih vozil.

Authors

Mateja Babič

E Mateja.Babic@wts-tax.si
T +386 40 509 499

Jerneja Štremfelj

E Jerneja.Stremfelj@wts-tax.si
T +386 59 071 705

O WTS Global

Z zastopanostjo v več kot 100 državah je WTS Global že dosegel vodilni položaj kot globalna davčna praksa, ki ponuja celotno paleto davčnih storitev, in si prizadeva postati vodilna davčna praksa brez revizije na svetu. WTS Global se namerno vzdržuje izvajanja letnih revizij, da bi se izognil navzkrižju interesov in bil dolgoročno zaupanja vreden svetovalec za svoje mednarodne stranke.

Stranke WTS Global vključujejo multinacionalna podjetja, srenja mednarodna podjetja ter zasebne stranke in družinske pisarne.

Podjetja, ki so člani WTS Global, so skrbno izbrana s strogimi pregledi kakovosti. Gre za močne lokalne akterje na domačem trgu, ki jih združuje ambicija vzpostaviti resnično globalno prakso, ki razvija davčne voditelje prihodnosti in predvideva nov digitalni davčni svet.

WTS Global učinkovito združuje visoko strokovno znanje na področju davkov iz različnih kultur in okolij ter ponuja vrhunska znanja in spretnosti na področju svetovanja, notranjih, regulativnih in digitalnih storitev, skupaj s sposobnostjo razmišljati kot izkušeni poslovneži v nenehno spreminjajočem se svetu.

www.wts.com

Imprint

WTS TAX d.o.o.
Žanova ulica 3 | 4000 Kranj
Slovenija
T +386 59 071 705
<http://www.wts-tax.si/>
office@wts-tax.si

Izjava: Zgornje informacije so namenjene zagotavljanju splošnih smernic v zvezi s temo. Na te splošne smernice se ne smete zanašati kot na osnovo za kakršnokoli transakcijo ali poslovno odločitev, temveč je treba pridobiti nasvet kvalificiranega davčnega svetovalca glede na konkretne okoliščine zavezanca. Čeprav so naši članki skrbno pregledani, ne prevzemamo nobene odgovornosti v primeru kakršnekoli netočnosti ali opustitve. Za dodatne informacije se obrnite na avtorici.

Za odjavo od Davčnih novic nam pošljite e-sporočilo na office@wts-tax.si z naslovom ODJAVA.